

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 14028

Tarih : 22.09.2025

10/3149

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Sincan Kadın Kapalı Cezaevi'nde, 2021 yılında devreye giren idare ve gözlem kurulları uygulamasıyla birlikte infaz yakma pratiği sistematik hale gelmiştir. Bu cezaevinde özellikle politik kadın mahpuslara yönelik keyfi değerlendirmeler, “pişmanlık göstermediği” gibi soyut ve ideolojik gerekçelerle şartlı tahliye hakları sürekli olarak engellenmektedir. Hukuki dayanağı tartışmalı olan bu uygulama, infaz sürecini adeta ikinci bir cezaya dönüştürmekte, hukukun eşitlik, öngörülebilirlik ve özgürlük ilkeleri ağır biçimde ihlal edilmektedir. Sincan Kadın Cezaevi'nde yaşanan bu durumun, münferit değil, sistematik bir politik tutumun ürünü olduğu kanaati kamuoyunda yaygınlaşmıştır. Bu nedenle, yaşanan hukuksuzluğun boyutlarını ortaya koymak ve cezaevi pratiğini denetlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılması elzemdir.

Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT

Kars Milletvekili

DEM Parti Grup Başkanvekili

2021 yılında yürürlüğe giren Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik ile birlikte, mahpusların ceza sürelerini tamamlamış olsalar dahi özgürlüklerine kavuşmaları, cezaevi idarelerinin oluşturduğu İdare ve Gözlem Kurullarının keyfi kararlarına bağlanmıştır. Bu düzenleme, adil yargılanma ve cezaların infazında eşitlik ilkelerine açıkça aykırı düşmekte; mahpuslara fiilen ikinci bir mahkumiyet rejimi dayatmaktadır. Kurullar, objektif ve evrensel ölçütler yerine, tamamen subjektif değerlendirmelere dayanarak “pişmanlık göstermedi”, “rehabilite olmadı”, “topluma uyumlu değil” gibi soyut gerekçelerle infazları ertelemekte, özgürlük hakkını ihlal etmektedir.

Bu yönetmelik sonrası Türkiye genelinde yüzlerce mahpusun infazı yakılmış; aralarında otuz yılı aşkın süredir cezaevinde bulunanlar, ağır hasta mahpuslar ve yaşlılar da yer almıştır. Özellikle politik mahpuslar açısından bu uygulamalar, cezayı infaz etmenin ötesinde siyasi tutumların bir yansımasına dönüşmüştür. Pişmanlık beyanında bulunmaya zorlamak, ceza hukukunun değil, ideolojik tahakkümün bir aracı hâline getirilmiştir. İnfazın hukuken tamamlandığı noktada dahi bu kişilerin tahliye edilmemesi, hukuk güvenliğini ve eşit yurttaşlık ilkesini ağır şekilde ihlal etmektedir.

Bu keyfi ve hukuk dışı uygulamaların en çarpıcı ve sistematik örneklerinden biri Sincan Kadın Kapalı Cezaevidir. Söz konusu cezaevinde 2021’den bu yana şartlı tahliye tarihi gelen hiçbir politik kadın mahpusa bu hak tanınmamış “uyum sağlamadı”, “pişmanlık göstermedi” gibi gerekçelerle içeride tutulmuştur. Bugüne kadar toplamda 24 politik kadın mahpusun şartlı tahliye hakkı, hukuki dayanaktan yoksun, keyfi ve ideolojik gerekçelerle engellenmiştir. Bu kadınlardan 12’si ceza sürelerinin tamamını doldurarak bihakkın tahliye olmak zorunda kalmış; infaz yakmaları nedeniyle şartlı tahliye hakkından yararlanamamıştır. Halen cezaevinde bulunan 12 politik kadın mahpus ise, infazları birden çok kez yakıldığı için özgürlüklerinden mahrum bırakılmaya devam etmektedir. Bu kadınlar arasında infazı altı kez yakılan mahpuslar da bulunmaktadır. Bu durum, yalnızca hukuksuzluk değil, aynı zamanda kadın politik kimliğine yönelik sistematik bir cezalandırma pratiğini işaret etmektedir. Sincan’da bir infaz rejimi değil, adeta bir infaz yakma sistemi kurulmuş; cezaevi idarelerinin inisiyatifinde anayasal haklar fiilen askıya alınmıştır. Bu sistematik dışlama, kadınların politik kimliğini hedef alan, cezayı ömür boyu sürdürmeyi amaçlayan bir siyasal yönelime dönüşmüştür.

Bu nedenlerle, Sincan Kadın Kapalı Cezaevi başta olmak üzere Türkiye genelindeki infaz yakma uygulamalarının kapsamlı biçimde araştırılması, hukuka, Anayasa'ya ve uluslararası sözleşmelere aykırı bu sürecin ortaya konulması amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.